

Lausunto

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037, 00101 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Vastaanottaja Timo Annala, Neuvotteleva virkamies,
Valtiovaranministeriö
Lähettäjä Joakim Frände, OTT, Tax Manager, KPMG Oy Ab
Paula Holmström, OTK, Tax Partner, KPMG Oy Ab

Pvm 5.9.2019

**Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi
eduskunnalle (VM091:00/2019)**

1. Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennystä on voimassaoloaikanaan muutettu, sekä supistettu että laajennettu, useaan otteeseen. Ehdotettu muutos johtaa käytännössä vähennyksen pienenemiseen. Itse kotitalousvähennyksen perusteita ei muuteta, ainoastaan vähennettävä määrä pienenee. KPMG:llä ei ole tältä osin kommentoitavaa.

2. Asuntovelan korkovähennys

Asuntovelan korkovähennystä on jo viime vuosien aikana pienennetty huomattavasti. Se että koko vähennys poistuu, on jo ollut ennakoitavissa pidemmän aikaa. KPMG:llä ei ole tältä osin kommentoitavaa.

3. Työnantajan maksamien muuttokustannusten verotus

Oikeus- ja verotuskäytännön mukaan työnantaja on voinut korvata muuttokustannukset verovapaasti vain, jos työntekijän työpaikka on siirtynyt työnantajan määräyksestä, minkä seurauksena työntekijä on muuttanut uuteen asuinpaikkaan. Lisäksi työnantaja on voinut korvata ulkomaille muuttokustannukset verovapaasti TVL 76.1 §:n 5 kohdan nojalla. Muuten muuttokustannuksia ei voida korvata verovapaasti lainkaan. Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan, että työnantajan maksamista muuttokustannuksista olisi tietyin edellytyksin verovapaata 50 prosenttia muissa kuin edellä mainituissa tilanteissa. Edellytyksenä on että, työntekijä muuttaa työpaikan sijainnin vuoksi. KPMG yhtyy tähän ehdotukseen. KPMG kuitenkin suosittelee, että muuttokustannukset olisivat kokonaan verovapaita näissäkin tilanteissa.

Nykyinen ehdotus on ongelmallinen siksi, että toisissa tilanteissa työnantaja voisi korvata muuttokustannukset kokonaan verovapaasti ja toisissa tilanteissa verovapaata olisi vain 50 prosenttia. Työnantajan voi olla vaikeata arvioida, milloin on kyse sellaisesta

tilanteesta, jossa muuttokustannukset voidaan korvata kokonaan verovapaasti ja, milloin on kyse muutosta, jossa vain 50 prosenttia voidaan korvata verovapaasti. Siksi suosittelisimme, että muuttokustannukset voitaisiin aina korvata verovapaasti kokonaisuudessaan.

Nykyinen ehdotus on ongelmallinen myös siksi, että se koskee vain työnantajan korvaamia muuttokustannuksia. Henkilö ei voi vähentää omassa verotuksessaan muuttokustannuksia, jotka hän on maksanut itse. Tämä on yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista, sillä veroedun saaminen on riippuvainen siitä, että maksaako työnantaja muuttokustannukset vai ei. Luonnoksessa korostetaan että päämääränä on edistää työvoiman liikkuvuutta. Kuitenkin, nykyinen ehdotus ei edistä työvoiman liikkuvuutta, paitsi niissä tilanteissa jossa työnantaja maksaa muuttokustannukset.

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 7 sanotaan seuraavasti: ”Säännöksen soveltamisen ulkopuolelle jäisivät lähinnä muutot, joissa uusi asunto sijaitsee sellaisella paikalla, ettei muutolla ole olennaista vaikutusta työpaikalle kulkemiseen”. Mitä voidaan katsoa ”olennaiseksi” vaikutukseksi työpaikalle kulkemiseen on tulkinnanvarainen asia. Nykyisen muotoilun voi mahdollisesti tulkita niin, että esim. muutto Tikkurilasta Helsingin keskusta, missä työpaikka sijaitsee, vaikuttaa olennaisesti työpaikalle kulkemiseen, kun henkilö säästää 20-25 minuuttia per matkasuunta. Onko tämä kuitenkin sellainen muutto, jota työnantaja voisi maksaa verovapaasti? Ehdottaisimme siksi, että TVL 69 c § kohtaa tarkennetaan välttääkseen tulkintaongelmia.

4. Avainhenkilöverotuksen pidentäminen

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan avainhenkilöverolainsäädännön vakinaistamista ja lähdeveron laskelmista 3 prosenttiyksiköllä. Lähdeveron laskeminen 32 prosenttiin on KPMG:n mielestä riittämätön muutos. Alennettu lähdeveroprosentti vastaa noin 8 500 euron progressiivisesti verotettua kuukausipalkkaa (olettaen että Suomen sosiaaliturva soveltuu, ja kotikunta on Helsinki). Avainhenkilöverotusta voi hakea, jos palkka on 5 800 euroa kuukaudessa. Käytännössä ei siis kannata hakea avainhenkilöverotusta, jos palkka on alle 8 500 euroa kuukaudessa, vaikka lähdevero laskisi 32 prosenttiin.

KPMG ehdottaisi avainhenkilöverotuksen laajempaa uudistamista sekä modernisointia.

Nykyinen sääntely on monesta näkökulmasta ongelmallinen.

- Nykyisen avainhenkilöverotuksen ongelmana on, ettei se toteuta sille asetettua päämäärää eli houkuttele asiantuntijoita Suomeen. Suurin osa avainhenkilöistä ei yllä sellaisiin palkkoihin (10 000 euroa kuukaudessa tai 8 500 euroa kuukaudessa), että avainhenkilöverotuksesta olisi hyötyä. Nykyinen avainhenkilöverotus on hyödyksi vain erittäin korkeatuloisille henkilöille. Tämä myös selittää miksi sääntelyä sovelletaan vain noin 600 henkilöön.
- Avainhenkilöverotusta on haettava kolmen kuukauden kuluessa työskentelyn alkamisesta. Työskentelyn alussa ei ole välttämättä tiedossa, kuinka kauan

asiantuntija tulee olemaan Suomessa. Jos lyhyeksi tarkoitettu, alle kuuden kuukauden työskentely Suomessa lopulta pidentyy yli vuodeksi, ei välttämättä enää ole mahdollista hakea avainhenkilöverotusta, kun kolmen kuukauden raja on ylittynyt siinä vaiheessa kun pidennys selviää.

- Nykyisen avainhenkilöverolain mukaan palkan pitää olla vähintään 5800 euroa kuukaudessa. Todellisuudessa palkan pitää olla yli 10 000 euroa kuukaudessa (riippuen kunnasta, maksaako kirkollisveroa jne.), että Suomen sosiaaliturvaan kuuluvan henkilön kokonaisverorasitus olisi noin 35 prosenttia. Jos lähdeveroprosentti lasketaan 32 prosenttiin, palkan pitäisi olla noin 8 500 euroa kuukaudessa, että kannattaisi hakea avainhenkilöverotusta. Tämä tarkoittaa, ettei avainhenkilöverotusta kannata hakea, ellei asiantuntija ole erittäin korkeatuloinen. Olemme käytännössä huomanneet, että hyvin monella alalla avainhenkilöiden palkkataso on selvästi alle 8 500 euroa kuukaudessa. Siten monien asiantuntijatehtävissä toimivien henkilöiden ei kannata hakea avainhenkilöverotusta, vaikka heillä olisi mahdollisuus siihen. Ennen avainhenkilöverokortin hakemista tulee aina verrata, mikä olisi progressiivinen verorasitus verrattuna avainhenkilöverotukseen.
- Nykyjärjestelmässä saatu etu on sitä suurempi, mitä korkeampi palkka on. Tämä johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen eri asiantuntijoiden välillä. Käytännössä ne, jotka ovat erittäin korkeatuloisia, saavat suurimman hyödyn, koska 35 prosenttia on selkeästi alle korkeimman marginaaliveroprosentin. Esimerkiksi yritysjohtaja, jonka palkka voi olla miljoonaluokkaa, saa suhteellisesti suuremman edun kuin esim. avainhenkilö joka ansaitsee 12 000 euroa kuukaudessa.
- Nykyjärjestelmä ottaa myös huomioon, onko henkilö todellisuudessa asiantuntija vai ei. Käytännössä on riittänyt avainhenkilöverokortin saamiseksi vain se, että palkka ylittää 5 800 euron rajan, riippumatta asiantuntijuuden tasosta.
- Sääntely syrjii Suomen kansalaisia. Henkilö joka omaa Suomen kansalaisuuden, mutta joka on asunut esimerkiksi pari vuosikymmentä ulkomailla, ja kerännyt arvokasta osaamista ulkomaita, ei voi saada avainhenkilöverotusta. Näitä henkilöitä alennettu verotus ei houkuttele palaamaan Suomeen. On myös kyseenalaista, jos käännetty syrjintä rajat ylittävissä tilanteissa on sallittua EU-oikeuden näkökulmasta.

Avainhenkilöverotusta sovelletaan useassa valtiossa. Meidän käsityksemme mukaan ulkomailta löytyy avainhenkilöille räätälöityjä veromalleja, jotka toteuttavat paremmin sääntelyn tarkoitusta. Näistä voisi ottaa mallia Suomen avainhenkilöverotusta uudistettaessa. Esimerkkinä olemme ottaneet Ruotsin, Alankomaat ja Italian.

- Ruotsissa verotetaan ainoastaan 75 prosenttia avainhenkilön palkasta. Toisin sanoen 25 prosenttia palkasta on verovapaata tuloa. Mitään erityistä tasaveroa ei sovelleta. Tässä järjestelmässä on etuna se, että kaikki, jotka luokitellaan avainhenkilöiksi, saavat edun. Toisin kuin Suomessa, Ruotsissa ei ole euromääräistä rajaa, mistä lähtien kannattaa hakea avainhenkilöverotusta. Riippumatta palkan tasosta, kaikki avainhenkilöt saavat 25 prosenttia

verovapaasti. Suurituloiset avainhenkilöt maksavat kuitenkin isomman veron siitä osasta palkasta, joka on veronalaista.

- Alankomaat soveltavat ”30 percent ruling” -nimistä avainhenkilöverosääntöä. Tämän mukaan työnantaja voi maksaa avainhenkilölle verovapaana palkkana 30 prosenttia henkilön kokonaispalkasta. Myös Alankomaan kansalaiset voivat saada tämän edun.
- Italiassa avainhenkilöille voidaan maksaa 50 prosenttia palkasta verovapaasti neljän vuoden aikana. Henkilöllä on oltava mm. yliopistotutkinto, ja hänen on työskenneltävä Italiassa vähintään kaksi vuotta. Säännön soveltamiseen liittyy myös muita ehtoja.

KPMG:n ehdotus avainhenkilöverolainsäädännön uudistamisesta.

Ehdotamme, että Suomen nykyistä avainhenkilöverolainsäädäntöä uudistetaan, yksinkertaistetaan sekä muotoillaan niin, että se vastaa paremmin yhdenvertaisuusperiaatetta, ja toimii kannustimena tulla Suomeen töihin.

- KPMG ehdottaa, että 90-päivän sääntö poistetaan. Ehdotamme, että henkilö voisi hakea avainhenkilöverotusta takautuvasti viimeistään veroilmoituksen jättämisen yhteydessä. Tämä antaisi henkilöille mahdollisuuden hakea avainhenkilöverotusta, jos esim. työskentely Suomessa pidentyisikin, ja avainhenkilöverotuksen edellytykset myöhemmin täyttyisivät.
- Ehdotamme, että myös Suomen kansalaiset, jotka ovat olleet kauan ulkomailla (esim. 10 vuotta), voisivat hakea avainhenkilöverotusta. Täten Suomeen voitaisiin houkutella takaisin myös ns. paluumuuttajia.
- Ehdotamme että 32 prosentin tai 35 prosentin lähdevero poistetaan kokonaan, ja siirrytään Ruotsin, Alankomaiden tai Italian tapaiseen sääntöön, jossa osa palkasta olisi kokonaan verovapaa, mutta muuten sovelletaan normaalia progressiivista verotusta. Ehdotamme että 25 prosenttia tai 30 prosenttia palkasta olisi täysin verovapaata, ja vain 70 prosenttia tai 75 prosenttia palkasta verotetaan. Olemme tehneet alustavia arvioita siitä, mikä tehokas veroaste olisi tätä sääntöä soveltaen. Tämä olisi yhdenvertainen ja oikeudenmukainen verotus kaikkien avainhenkilöiden kesken, sillä kaikki avainhenkilöt, riippumatta tulon suuruudesta, hyötyvät säännöstä. Sääntö myös tasoittaisi sen suhteettoman suuren edun, jonka erittäin korkeatuloiset saavat lähdeveron myötä. Sääntö olisi myös selkeä kannustin tulla Suomeen, koska kaikki avainhenkilöt hyötyvät säännöstä, eivätkä vain ne, jotka ansaitsevat vähintään 8 500 euroa kuukaudessa tai 10 000 euroa kuukaudessa. Tämä sääntö toteuttaisi siten myös avainhenkilöverotuksen alkuperäistä päämäärää; houkutella asiantuntijoita Suomeen. Sääntö olisi myös selkeä eikä edellyttäisi vertailulaskelmien laatimista.
- Suosittelemme että laki sisältäisi jatkossakin euromääräisen rajan 5 800 euroa kuukaudessa. Jos palkka on 5800 euroa korkeampi, niin ei tarvitsisi erikseen osoittaa että henkilö on avainhenkilö. Näissä tapauksissa oletetaan, että henkilö on avainhenkilö ilman erillistä arviota asiantuntijuudesta.

- Jos palkka on alle 5 800 euron kuukausittaisen rajan, on avainhenkilöverotus kuitenkin mahdollinen, jos työnantaja voi osoittaa, että henkilö on asiantuntija. Miten tämä arvio tulisi käytännössä toteuttaa, on vaikeampi kysymys. Yksi vaihtoehto on, että Verohallinnon sisällä muodostettaisiin lautakunta, joka koostuisi eri intressiryhmien edustajista. Heidän tehtävänään olisi arvioida ja myöntää avainhenkilöverokortteja. Toinen vaihtoehto on, että Verohallinnon päätöksessä tai ohjeessa voitaisiin määritellä tarkemmin lain edellyttämien asiantuntijuuden kriteerit.
- Ulkomaiset yliopisto-opettajat ja tutkijat olisivat aina oikeutettuja avainhenkilöverotukseen. Tutkijoiden palkkataso on matala verrattuna yksityisen sektorin palkkoihin ja myös yksityisiin yliopistoihin. Avainhenkilöverotus voisi toimia houkuttimena rekrytoida yliopisto-opettajia ja tutkijoita Suomen yliopistoihin.
- Ehdotamme, että poistetaan vaatimus, jonka mukaan palkka pitää maksaa Suomesta käsin. On monia yhtiöitä, joilla ei ole palkanmaksua Suomesta taikka tytäryhtiötä, kiinteää toimipaikkaa tai sivuliikettä Suomessa. Vain sen pitäisi olla oleellista, että henkilö on Suomessa yleisesti verovelvollinen.

Avainhenkilön lähdeverotus, Suomen sosiaaliturva, kotikunta Helsinki

A= 25 % verovapaus, B= 30 % verovapaus

Palkka/kk (€)	Vuositulo (€)	Ver %-A	Tehokas vero-%	Veron määrä A(€)	Ver %-B	Tehokas vero-%	Veron määrä B (€)	Lähdevero 32 % (€)	Lähdevero 35 % (€)	Veroasteikko 2019 %
4 500	54 000	18,36	13,77	7 435,00	17,11	11,98	6 466,54	17 280	18 900	23,07
5 500	66 000	21,57	16,18	10 679,38	20,52	14,36	9 479,54	21 120	23 100	26,05
6 500	78 000	24,33	18,36	14 323,35	23,25	16,27	12 692,72	24 960	27 300	28,12
7 500	90 000	26,35	19,76	17 785,31	25,41	17,79	16 008,83	28 800	31 500	30,11
8 000	96 000	27,17	20,38	19 561,80	26,29	18,40	17 666,88	30 720	33 600	31,25
8 500	102 000	27,89	20,92	21 338,28	27,07	18,95	19 324,93	32 640	35 700	32,21
9 000	108 000	28,54	21,40	23 114,76	27,76	19,43	20 982,98	34 560	37 800	33,07
9 500	114 000	29,15	21,86	24 919,20	28,37	19,86	22 641,04	36 480	39 900	33,84
10 500	126 000	30,98	23,24	29 280,69	29,74	20,82	26 228,66	40 320	44 100	35,16
11 500	138 000	32,44	24,33	33 572,64	31,35	21,94	30 282,14	44 160	48 300	36,13
12 500	150 000	33,66	25,24	37 864,61	32,66	22,86	34 287,97	48 000	52 500	36,92
13 500	162 000	34,70	26,02	42 156,56	33,77	23,64	38 293,80	51 840	56 700	37,59

Tyel ja Tyva ei sisällytetty veroprosenttiin

Yllä olevasta taulukosta ilmenee, mikä tehokas verorasitus olisi vaihtoehdossa A = 25 prosenttia verovapaata tuloa, ja vaihtoehdossa B = 30 prosenttia verovapaata tuloa. Molemmat vaihtoehdot ovat edullisempia verovelvollisen näkökulmasta kuin progressiivinen verotus ja 32 prosenttia tai 35 prosenttia lähdeverotus kaikissa tarkasteltavissa tuloluokissa. Taulukko osoittaa myös, että 32 prosenttia lähdevero on kuitenkin suhteellisesti hyvin korkea vero verrattuna järjestelmään, jossa osa poistetaan verotuksesta kokonaan.

Luonnoksessa mainitaan sivulla 13, että vuonna 2020 olisi arviolta 600 henkilöä avainhenkilöverotuksen piirissä. Suomessa olisi paljon suurempi tarve ulkomaalaisille

asiantuntijoille. Ehdotuksemme laajentaisi henkilömäärää, joka olisi edullisemman avainhenkilöverotuksen piirissä. Samalla järjestelmä olisi yhdenvertaisempi, selkeämpi ja kannustavampi. Sitä olisi myös helpompi markkinoida asiantuntijoille houkuteltaessa heitä Suomeen töihin. Yritykset, jotka rekrytoivat kansainvälistä osaamista, pystyvät selkeästi osoittamaan verotuksellisen edun siitä, että tulee Suomeen töihin. Tämä osittain myös laskisi työnantajan palkkakustannuksia, koska he pystyvät palkkaamaan avainhenkilön pienemmällä bruttopalkalla, ja silti saavuttamaan tavoitellun nettopalkan.

Lausunnon laatijat

OTK Paula Holmström
Partner, veroasiantuntija

OTT Joakim Frände
Manager, veroasiantuntija